

## Neatkarīgie finansētāji

Vieni no pirmajiem jautājumiem, kurus cilvēki parasti uzdod par neatkarīgajiem finansētājiem, ir "Kas tie ir?" un "Ko tie dara?". Kādi neatkarīgie finansētāji ir Eiropā?

### Neatkarīgo finansētāju veidi:

- Fondi
- Korporatīvie sponsori
- Individuālie filantropi

Katram veidam ir savas pazīmes un atšķirīga piekļuve. Diemžēl lielākā daļa cilvēku neapzinās Eiropā esošo neatkarīgo finansētāju daudzumu un dažādību. Dažiem cilvēkiem patiešām ir ļoti nepareizi priekšstati, piemēram, kas ir fondi un korporatīvie sponsori un kā tie darbojas.

Ir daudz atšķirību starp neatkarīgajiem finansētājiem, ieskaitot atšķirības starp organizātiem fondiem un neorganizātiem. Fondi un korporatīvie sponsori pārsvarā algo darbiniekus, bet individuāli filantropi paļaujas nevis uz darbiniekiem, bet uz brīvprātīgajiem. Turklāt ir svarīgi paturēt prātā, ka daļa fondu algo nelielu skaitu darbinieku, lai koncentrētu to darbību uz finansēšanas aktivitātēm. Grantu meklētājiem vajadzētu ņemt vērā, ka katru dienu neatkarīgie fondi saņem daudz pieteikumu un tiem var nebūt laika katru no tiem rūpīgi izskatīt. Lai palīdzētu finansētājiem un to darbiniekiem, ir svarīgi, lai grantu meklētāji savus pieteikumus sagatavo uzmanīgi.

M-materiāls cenšas atbildēt uz šiem jautājumiem un sniegt skaidrību par Eiropas neatkarīgajiem finansētājiem. To M-materiāls sniedz trīs sadaļās:

1. **Fondi** - piedāvā ieskatu šodienas Eiropas neatkarīgajos fondos un parāda to lomu modernajā filantropijā. Tā arī izskaidro Eiropas atšķirīgos fondu veidus.
2. **Korporatīvās pilsoņu programmas** - analizē korporatīvos sponsorus (vēl viena neatkarīgo finansētāju kopienas sastāvdaļa), korporatīvo pilsoņu seno tradīciju un esošās tendences visā Eiropā.
3. **Individuālie filantropi** - sniedz vairākus ieteikumus, kā piekļūt bagātiem indivīdiem.

M-materiāla nobeigumā esošajā bibliogrāfijā mēs esam uzskaitījuši dažādus fondu un korporatīvo sponsoru norādījumus, kas ir sākumpunkts jebkuriem līdzekļu piesaistes centieniem.

### Fondi



MM Finansējums  
un finanšu vadība

### 3.1. Fondi

Fondu kopaina Eiropā ir ļoti dažāda daudzo Eiropas valodu un kultūru un no valsts uz valsti atšķirīgās tiesiskās un fiskālās vides dēļ. Fondi ir nozīmīga neatkarīgo finansētāju kopienas daļa. Tie pārstāv vērtīgu ienākumu avotu nevalstiskajām organizācijām. Bet kas tad ir fondi? Kā šīs organizācijas ir kļuvušas par nozīmīgu spēku sociālām pārmaiņām un vērtīgu alternatīvu tradicionālajam valdības atbalstam? Vai Britu trestam, franču, vācu un poļu fondam ir kas kopīgs? Cik tie ir salīdzināmi?

Līdzās visā Eiropā esošiem neskaitāmiem fondu apzīmējumiem ir arī daudz dažādu fondu veidu. Ir piešķirtie fondi, kopienas fondi, pārvaldāmie fondi un korporatīvie fondi. Daži Eiropas fondi iegūst no loterijām un azartspēlēm. Citus var uzskatīt par savācēju/izdalītāju fondiem, kas vāc naudu no dažādiem avotiem, ieskaitot sabiedrību kopumā, lai uzturētu to darbības un grantu veidošanas programmas. Daži no Eiropā esošajiem fondiem ir hibrīdi, savienojot vairākus no šiem elementiem, piemēram, Karaļa Boduēna fonds (Beļģijā) konstanti darbojas ar dotācijām, saņem procentus no loterijām, vāc līdzekļus no plašākas sabiedrības un tam ir grantu programma.

Kas tieši ir fonds? Par pamatu turpmākajam šis sadaļas tekstam ir svarīgi sniegt pielietojamu un vispārīgi pieņemamu fonda definīciju. Eiropas Fondu centrs (EFC) ir izveidojis šādu vispārīgu koncepciju, kas ir fonds.

### Kas ir fonds?

"Fonds:

- ir neatkarīgi veidota bezpeļņa institūcija;
- tam ir savs ienākumu avots, parasti, bet ne tikai dotācija vai kapitāls;
- tam ir sava lemjoša valde;
- savus finanšu resursus tas izmanto izglītībai, kultūrai, reliģijai, pētniecībai, sociāliem vai citiem sabiedriskā labuma mērķiem;
- savus finanšu resursus tas izmanto vai nu piešķirot grantus bezpeļņas organizācijām, vai vadot savas programmas un projektus."

Avots: Eiropas Fondu centrs, Brisele (Beļģija)

Kaut arī ir vairākas nacionālas atšķirības, kas radušās, attīstoties kultūrai un tiesībām, kā arī ir atšķirības terminoloģijas lietojumā, tomēr šī koncepcija aptver lielāko daļu no Eiropas fondiem un nodala tos no bezpeļņas organizācijām, kuras vada savas programmas, un no citiem finansējuma avotiem, kas nav neatkarīgi.

### 3.2. Fondu veidi Eiropā

Līdzās tās konceptuālajai fondu definīcijai, Eiropas Fondu centrs Briselē ir izveidojis Eiropā esošo fondu tipoloģiju (EFC izdevis 1997.gadā). Tipoloģija ir mēģinājums sniegt skaidrāku priekšstatu par dažādo Eiropas fondu kopieniem. Tajā identificētas četras fondu grupas. Katrai grupai ir vairākas apakš kategorijas.

#### Četri fondu veidi Eiropā:

- neatkarīgie fondi;
- korporatīvie fondi;
- valdības atbalstītie fondi;
- līdzekļu piesaistes fondi.

Fondu veidi  
Eiropā



MM Finansējums  
un finanšu vadība

Eiropā esošos fondus var arī klasificēt pēc šādiem kritērijiem - no kurienes tie saņem finansējumu, to valdes sastāva (kas kontrolē lēmumu pieņemšanu) vai ir pieeja finanšu resursu sadalei.

#### No kurienes nāk nauda? Fondu galvenie finanšu avoti:

- procenti no dotācijām;
- ziedojumi un mantojumi (naudas summas, kas kļūst pieejamas līdz ar ziedotāja nāvi);
- loterijas;
- komercdarbība (publikācijas utt.);
- dividendes no daļām;
- ikgadēji ziedojumi no kompānijas/kompānijām;
- līdzekļu piesaistes kampaņas.

## Fondi

### • Neatkarīgie fondi

Eiropā visvairāk ir neatkarīgie fondi. Taču ir vairākas apakšgrupas, kas daudz precīzāk atspoguļo dažādus neatkarīgo fondu veidus. Izplatītākie neatkarīgie fondi ir ģimenes kontrolētie un pilnvarnieku kontrolētie fondi. Sākuma dotācija fonda izveidošanai parasti ir individuāla vai ģimenes ziedojums, un fonds veido grantus un realizē savas programmas no to peļņas. Starp neatkarīgajiem fondiem ir arī balvas piešķirošie fondi, tādi kā Nobela fonds un fondi, kas finansējumu saņem no loteriju ieņēmumiem. Abos gadījumos pilnvarotā valde vada grantu izdošanas aktivitātes. Neatkarīgo fondu definīcijā EFC ietver uz noteiktu laiku izveidotus fondus un fondus, kas atzīti Eiropā.

#### Neatkarīga fonda piemērs: Bernarda van Lira fonds (Bernard Van Leer Foundation)

Bernarda van Lira fonds tika nodibināts 1949. gadā. Fonda ienākumi nāk no Bernarda van Lira novēlējuma. Bernards van Lirs bija holandiešu rūpnieks un filantrops, kas dzīvoja no 1883. līdz 1958. gadam. Viņš nodibināja Karalisko iepakojumu rūpnīcas "Van Leer", kas pašlaik ir daļa no "Huhtamaki Van Leer" - iepakojumu kompānijas, kas darbojas 55 pasaules valstīs.

### • Korporatīvie fondi

Ir divu veidu korporatīvie fondi. Fondā ar korporatīvu labumu investīciju pakete ietver vairāk nekā 50% no kompānijas balsstiesīgajām akcijām. Šis ieguldījums savukārt ir vairāk nekā 50% no kapitāla, ar kuru fonds darbojas. Korporatīvie fondi ir atsevišķi izveidoti fondi, kurus ir radījuši kāda kompānija un kuri ir atkarīgi no kompānijas ikgadēja atbalsta to programmu realizēšanai.

Daudzas korporācijas veic nozīmīgus preču, pakalpojumu un naudas ziedojumus, izmantojot korporatīvos pilsoņus vai korporatīvās investīciju programmas. Lai arī fondu tipoloģijā tas neparādās, šīs aktivitātes veido būtisku daļu no tā neatkarīgā finansējuma, kas ir pieejams bezpeļņas organizācijām, piemēram, jauniešu. Kā tādus korporatīvos sabiedrības ieguldījumus mēs apskatīsim atsevišķā sadaļā.



### Korporatīvā fonda piemērs: "Fundacio La Caixa" (Spānija)

"Fundacio La Caixa" radās pēc fondu "Fundacion Caixa de Pensions" un "Fundacio Caixa de Barcelona" apvienošanās. Tā ir bezpeļņas organizācija, kas kalpo sabiedrībai. Fondu izveidoja "Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona", kas kā krājbanka atbilstoši Spānijas likumiem var atvēlēt 50% no saviem ienākumiem sabiedriskām kultūras aktivitātēm.

#### • Valdības atbalstītie fondi

EFC tipoloģijā ir divu veidu valdības atbalstītie fondi. Valdības fondi aptver nacionālus, starpvaldību un starptautiski pārvaldītus fondus. Šiem fondiem ir kopīga pazīme - valdības iestāde, kas to izveidoja, kontrolē galveno pilnvaroto iecelšanu, kaut arī daži pilnvarotie var nebūt no valdības. Finansējums pārsvarā tiešā veidā nāk no valdības, taču var meklēt arī citus ienākumu avotus. Otrais veids - politiskie fondi - Eiropai nav raksturīgs. Šie fondi pārsvarā ir Vācijā. Parasti tie ir piesaistīti politiskām partijām un to programmas atspoguļo partiju intereses un filozofiju.

### Valdības atbalstīta fonda piemērs: Vestminsteres Demokrātijas fonds (Apvienotā Karaliste)

Vestminsteres Demokrātijas fonds tika nodibināts pēc karaliskās gribas. Lielbritānijas trīs galvenās politiskās partijas katra ir pārstāvēta vadības padomē, un to pārstāvjus pēc konsultācijām ar partijām ieceļ ārlietu un valstu sadraudzības lietu valsts sekretārs. Tajā ir arī pārstāvji no mazākām partijām, kā arī bezpartejiskie no uzņēmējdarbības, tirdzniecības savienības, akadēmiķu vides un nevalstiskā sektora.

#### • Līdzekļu piesaistes fondi

Kaut arī daudzi fondi meklē atbilstošu finansējumu konkrētām programmām vai savām grantu piešķiršanas aktivitātēm, šis jēdziens vairāk attiecas uz tiem fondiem, kas ir pārejas procesā, cenšas izveidot savu aktīvu bāzi un pašreiz tiem ir nepieciešama nepārtraukta naudas plūsma. Šis ilgtermiņa mērķis atšķir tos no bezpeļņas organizācijām, institūtiem un citām nevalstiskām organizācijām, kas līdzīgi piesaista līdzekļus, lai atbalstītu savas programmas. Līdzekļu piesaistes fondus veido kā dotāciju veidošanas iestādes, tādi parasti sastopami Centrālajā un Austrumeiropā.

### Līdzekļu piesaistes fonda piemērs: "Fundacja Pomocy Wzajemnej' Barka'" (Polija):

"Fundacja Pomocy Wzajemnej' Barka'" tika izveidots, lai palīdzētu marginalizētām grupām, tādām kā bijušie psihiatrijas pacienti, bezpajumtnieki, bijušie cietumnieki, traumēti bērni un sievietes. Pirmā "Barka" kopiena tika izveidota Vladislavovā. Nākamajā gadā grupa apvienojās ar Palīdzības fondu dziļā krīzē nonākušiem cilvēkiem un attīstījās, izveidojot vēl divas kopienas. Kopš tā laika aptuveni 1500 cilvēku katru mēnesi ir saņēmuši palīdzību no fonda kopienas un ir izmantojuši izglītības un īslaicīgus pakalpojumus, piemēram, pārtikas krājumus, naudas izmaksas, ēšanas pakalpojumus, dušas telpas, medicīnisko un zobārstniecības aprūpi un pirms un pēcskolas programmas bērniem. Šo aktivitāšu dēļ Poznaņā tika izveidota bezpeļņas nevalstiska organizācija "Reģionālais centrs". Tā ir grupa, kas ierosina aktivitātes un aizstāv intereses trešajā sektorā.



### 3.3. Fondi Eiropā šodien - kopīgās pazīmes

Viens no jautājumiem, ko daudzi cilvēki uzdod par fondiem, ir "Kādēļ dibināt fondu?". Iespējami daudzi iemesli, kādēļ to darīt, tie ir atkarīgi no fonda veida un lielā mērā no tā dibinātāja. Iemesli ietver:

- dabisko mantinieku neesamība;
- vēlme izveidot paliekošu memoriālu dibinātājam;
- ilgā laika posmā realizēt labdarības mērķus;
- izveidot un uzturēt stabilu organizācijas struktūru jau esošai organizācijai (piemēram, Pasaules skautu fonds);
- nodokļu atvieglojumi;
- izveidot instrumentu korporatīvai komunikācijai (kompānijas).

— "Fonds dzīvo mūžīgi" - jebkurš fonds cenšas pārdzīvot sava dibinātāja nāvi. Izvēloties savu misiju un prioritātes, fondam ir ilglaicīgi mērķi. Tas ietekmē projektu izvēli. Fonds vienmēr izvērtēs finansējamās organizācijas nākotni un projektu pēctecību. Tie dos priekšroku finansējumam projektiem, kas, grantam beidzoties, būs spējīgi paši nodrošināt to ilgtspējību.

— "Fonds pieder pats sev" - tā kā fondiem ir savi ienākumu avoti, tie ir attīstījuši spēcīgu neatkarības sajūtu pretēji valdībām un sabiedriskām iestādēm. Tie izvēlas savas prioritātes un projektus, kurus vēlas finansēt. Tādējādi tiem bieži ir liela nozīme jaunu un polemisku pavērsienu radīšanā. Fondiem ir būtiska nozīme bagātības izdalē, ņemoties aktivitātes jomās, kur valsts institūcijas neiejaucas vai nevar to izdarīt.

Fondi ir spēcīgi, palīdzot risināt problēmu pamatcēloņus, nevis situāciju uzlabojoši reaģē uz nelabvēlīgiem rezultātiem jau pēc notikuma. Tie var atbalstīt bezpeļņas organizāciju un valsts institūciju palīdzības pasākumus humanitāru, vides, sociālu vai citu traucsmju gadījumos. Tomēr vairums to aktivitāšu ir veltītas tam, lai risinātu pamatcēloņus un panāktu izmaiņas, konkrēti atbalstot pētniecību, uzkrājot zināšanas un pārbaudot jaunas pieejas, tādējādi darbojoties kā jauninājumu katalizators.

**Starp ļoti daudzajiem faktoriem, kas ietekmē fondu kopienu, svarīgi ir minēt šādas tendences:**

#### Galvenās interešu sfēras

Granti pēcdiploma studijām, atbalsts skolu reformai, pētījumi par cistu fibrozi, apbalvojumi televīzijas programmām, starptautiskās parlamentārās apmaiņas, nodarbinātības un uzņēmējdarbības veidošanas programmas, pētījumi risku novēršanai un veselības pakalpojumu vadīšanas uzlabošanai ir tikai daži no fondu aktivitāšu piemēriem Eiropā. To aktivitātes sniedz no vides aizsardzības līdz agras bērnības attīstībai, no vardarbības novēršanas līdz veselības aprūpes pakalpojumiem, no darba ar pensionāriem līdz līdzdalības demokrātijas veicināšanai un sabiedrības dialogam Eiropā un pat citur. Tomēr lielākajā daļā valstu fondi orientējas uz izglītību un pētniecību, kam seko pakalpojumi dzīves apstākļu uzlabošanai. Piemēram, Francijā, par prioritāti tiek uzskatīta arī veselība, Īrijā dzīves apstākļi, bet Spānijā kultūra un māksla.

#### Kopienas fondi

Samērā nesena tendence ir kopienu fondu attīstība (kurus var uzskatīt par līdzekļu piesaistes fondiem). Tie ir formāli mehānismi, kas cilvēkiem attiecīgajā kopienā dod iespēju vākt līdzekļus, lai uzlabotu tās dzīves kvalitāti. Tie ir mehānismi, ar kuriem audzināt, saglabāt un vairot neformālu sabiedrības filantropiju. Kopienas fondi var būt vērtīgi instrumenti, ar kuriem vietējā sabiedrība var pievērsties jaunām un augošām sociālām, ekonomiskām un vides vajadzībām, mobilizējot jaunus resursus, dodot grantus vietējiem projektiem un veidojot sadarbības attiecības ar citām bezpeļņas organizācijām, uzņēmumiem un valsts institūcijām. Šie fondi šobrīd attīstās Apvienotajā Karalistē un citās valstīs, tādās kā Vācija, Centrālās un Austrumeiropas valstīs.



## Starptautiskā sadarbība

Kopš deviņdesmito gadu sākuma starp fondiem ir attīstījusies nopietna starptautiska sadarbība. Ir izveidotas daudzas organizācijas un tikli, tādējādi demonstrējot finansētāju gatavību dalīties ar pieredzi un labo praksi. Piemērs tam ir Briselē esošais Eiropas Fondu centrs, kas ir fondu un korporatīvu sponsoru uz zināšanām balstīta biedru asociācija, kura stiprina organizētu filantropiju Eiropā un starptautiski. 1989. gadā to nodibināja septiņi lielākie fondi, pašlaik EFC ir kodols vairāk nekā 200 biedru, partneru un ziedotāju.

### 3.4. Korporatīvās pilsoņu programmas

Korporatīvā pilsoņu programma (sauktas arī par korporatīvām ziedojumu programmām vai korporatīvo sociālo atbildību) ir grantus izsniedzīga programma, kuru pārvalda peļņu gūstošas kompānijas ietvaros. Korporatīvām ziedojumu programmām parasti nav atsevišķu dotāciju un ikgadējas grantu kopsummas, parasti tās tiešā veidā ir saistītas ar esošo peļņu. Turklāt dažas kompānijas labdarības ieguldījumus veic gan caur korporatīviem ziedojumiem, gan caur kompāniju sponsorētiem fondiem.

Korporatīvie finansētāji strauji kļūst vairāk redzami un sasniedzami atbalsta avoti pilsoņu asociācijām, konkrēti tām bezpeļņas organizācijām, kas izmanto vispusīgu pieeju, identificējot savas finanšu vajadzības.

Korporatīvie finansētāji bieži piedāvā dažādākas atbalsta formas nekā tās, ko tradicionāli piedāvā fondi. Organizācijas, kas var savas vajadzības definēt citādi kā vienkārši finansiāls atbalsts, var iekļauties bagātīgā vērtīgas palīdzības dzīslā. Šī palīdzība lielā mērā ietver tiešu finansiālu atbalstu, bet ne mazākā mērā tā var ietvert:

- sponsorēšanu;
- apmācības;
- aprīkojuma jeb preču dāvinājumu;
- brīvprātīgus darbiniekus;
- atbilstošu darbinieka ziedojumu;
- darbinieku nosūtīšana darbā.

#### Kāpēc kompānijas ziedo?

- Lai radītu labvēlību: lai tiktu uztverti kā labi sabiedrības pilsoņi
- Lai iegūtu nodokļu atvieglojumus
- Lai tiktu asociēti ar konkrētiem mērķiem
- Tādēļ, ka priekšsēdētājs ir ieinteresēts konkrētajā mērķī

#### Vēsturiskā perspektīva

Lai gan korporatīvā pilsonība pēdējos gados ir būtiski attīstījusies, kompānijas sabiedrībai, kurā tās darbojas, ir palīdzējušas jau daudz agrāk. Īrijā "Guinness" (tagad daļa no "Diageo plc") labdarības reputācija sniedzas pat līdz 18.gs., kad tas palīdzēja sabiedrībai savas alus darītavas apkaimē. Vācijā "Daimler-Benz" korporācija (tagad "Daimler-Crysler") ir atbalstījusi izglītību un mākslu vietējā sabiedrībā kopš "Daimler" un "Benz" apvienošanās 1926.gadā. Kompānija gāja tālāk un izveidoja autonomu fondu "Gottlieb Daimler-und Karl Benz-Stiftung" 1986.gadā. Arī daudzas lielas pasaules korporācijas ir izdarījušas līdzīgi, lai pievienotu atsevišķu dimensiju savam darbam šajā jomā. Itālijā kultūras un mākslas patronāža aizsākās ar itāliešu Renesanses laika aristokrātiem Mediči, priekšgājējiem šajā jomā tādām mūsdienu kompānijām kā "Olivetti" un "Fiat". Šīs un daudzas citas itāliešu multinacionālās korporācijas sniedz izcilu atbalstu mākslai visā pasaulē.

Pašlaik ar dažādām aktivitātēm katrā valstī korporatīvā pilsonība spēcīgi attīstās un iegūst augstāku profilu. Starpnieku organizācijas ar korporatīviem biedriem veicina un



uzlabo korporatīvās filantropijas aktivitātes visā Eiropā. Līderi ir firmas, kas spēcīgas varēnākas un organizētākas korporatīvas pilsonības radīšanā.

### Vispārīzplatītas tendences

Ir vairāki iemesli uzņēmumu pieaugošajai interesei par ietekmīgāku lomu sabiedrībā, kurā tie darbojas un no kuras tie gūst peļņu. Pieaugošas patērētāju sapratnes un spiediena dēļ uzņēmumiem tagad ir nepieciešams, lai tos uztvertu kā godīgus, vides apzinīgus un ar rūpēm par sabiedrību. Lielāka konkurence un nepieciešamība pieturēties pie patērētāju bāzes nozīmē, ka tie uzņēmumi, kurus uzskata par filantropiskiem, piesaista vairāk patērētāju pozitīvas reakcijas. Lai gan daudzi uzņēmumi šo pieeju ir praktizējuši, bieži vien tas ir bijis nesistemātiski un bez plašas publicitātes.

Tagad kompānijas sāk atzīt mērķtiecīgu atbalstu un ietver to, novērtējot savu galveno mērķi - pelnīti, jo korporatīvā pasaule bieži var vieglāk sniegt atbalstu preču vai īpašuma formā, nevis sniedzot tiešu finansiālu palīdzību.

Korporācijām parasti grantu sniegšanai ir citāda pieeja nekā fondiem. Katram ziedojumam, finansiālai palīdzībai vai atbalstam kādā citā formā, ir vērtība, kuru var novērtēt kompānija. Šie ziedojumi nav kaut kas tāds, ko kompānija ir spiesta dot, bet gan kaut kas, ko tā izvēlas darīt kā daļu no plašākām sabiedriskām attiecībām.

Apsverot iespēju vērsties pie kompānijas pēc atbalsta, ir svarīgi, lai organizācija apdomā, ko tā piedāvā pretī. Augsta profila projekti, kuros korporācijas vārdu var cienīgi parādīt un kurus tā var izmantot savā publicitātē, bieži vien ir tie, kurus korporācijas atbalsta. Iespēja "paveikt ko labu" un popularizēt kompānijas tēlu ir pievilcīgs projekts.

Neskatoties uz vēsturiski sniegto atbalstu mākslai, kultūras projektiem un sportam, korporācijas tagad sniedz atbalstu daudzās jomās. Vide ir kļuvusi populāra, atspoguļojot patērētāju bažas un interesi par to.

Uzņēmējdarbības vide arvien vairāk atzīst savu sociālo atbildību. Gan caur savām programmām, gan strādājot kopā, lai uzlabotu sociālās aktivitātes, korporācijas noteikti iet šīs atbildības virzienā.

#### Korporatīvas pilsoņu programmas piemērs:

"Džonsons & Džonsons" ir pasaulē vispazīstamākais un plašāk izplatītais veselības kopšanas līdzekļu ražotājs, kā arī saistītu pakalpojumu piedāvātājs patērētājiem, farmaceitiem un profesionālajiem tirgiem. "Džonsons & Džonsons" uzņēmumu kopa, kurā ir 190 funkcionējošas kompānijas 51 valstī, galvenā vadība atrodas Ņūbrunsvikā, Ņūdžersijā, ASV, kur kompānija tika nodibināta vairāk nekā pirms gadsimta. Šobrīd kompānija nodarbina 97 800 cilvēku. "Džonsons & Džonsons" uzmanību koncentrē uz bērnu veselību, piekļūvi veselības aprūpei un veselības mācību. Papildu tam tā atbalsta vietējās aktivitātes, kas palīdz sabiedrībai, kurā tā atrodas un darbojas, tādā veidā "ieguldot veselīgā nākotnē".

#### Tēla veidošana

Korporatīvie sponsori ir pelnījuši īpašu uzmanību. Vairums kompāniju ļoti labi apzinās nepieciešamību veidot savu tēlu. Viņi var dot ļoti būtisku ieguldījumu - dažiem lielākajiem Eiropas grantu devējiem nākot no korporatīvās pasaules -, taču strikti noteiktā ģeogrāfiskā rajonā. Tas parasti aptver apdzīvotas vietas, kur tiem ir rūpnīcas vai fabrikas vai kur ir liels tirgus to produktiem.



### • Korporatīvu sponsoru uzrunāšana

Korporatīvajiem sponsoriem dažreiz ir nepieciešama nedaudz atšķirīga pieeja. Dažas kompānijas savas programmas ieguldījumiem sabiedrībā uztver kā filantropiskas pēc būtības; citas tās redz savas atbildības pret sabiedrību kontekstā. Korporācijas var izveidot atsevišķu biroju to ziedojuma programmu pārraudzīšanai vai var tās vadīt no sabiedrības lietu, sabiedrisko attiecību vai pat mārketinga biroja.

Līdzīgi dažas korporācijas izveido korporatīvus fondus, lai realizētu savas investīcijas sabiedrībā, bet citas iesaistās tiešu ziedojumu došanā.

Tādējādi pirms piesakāties korporācijas atbalstam, jūsu organizācijai vajadzētu to rūpīgi izpētīt, lai pārliecinātos, ka tā atbilst jūsu vajadzībām. Jums vajadzētu iegaumēt šādus aspektus:

- programmas pārsvarā ir vērstas uz to, lai uzlabotu attiecības starp korporāciju un sabiedrību;
- kā jūsu projekts uzlabos kompānijas tēlu;
- kompānijām pirmām kārtām ir jāatbild akcionāriem;
- kompānijas reti kad atbalsta reliģiskus lūgumus.

### 3.5. Individuālie filantropi

Tāpat kā daudzi fondi un korporatīvi sponsori, daudzi privāti indivīdi vietējai sabiedrībai sniedz atbalstu vienkārši tādēļ, ka uzskata, ka tā ir laba lieta ko darīt. Grūtākais ir izlemt kā dot. Filantropi ir bagāti indivīdi ar vispārīgām filantropiskām interesēm vai interesēm par konkrētiem mērķiem. Galvenā atšķirība starp individuālu filantropu un citiem neatkarīgiem finansētājiem ir tā, ka tie nedarbojas organizācijas vai kompānijas ietvaros. Bez konkrētas misijas vai mērķa tie savā ziedošanas politikā ir ļoti elastīgi.

Neskatoties uz spēcīgu labdarības impulsu, lielākā daļa bagāto indivīdu filantropijas jomā ienāk ar nelielu pieredzi. Daudzi vēl joprojām piekopj čeku grāmatiņu filantropiju. Lai kāda arī nebūtu ziedošanas filozofija, gudri un efektīvi ziedojot, pieaug dāvinājuma nozīme, un tas nav vairs tikai ieguldījums laba mērķa vārdā.

#### Kādēļ cilvēki dod?

Daudzus filantropus ir iespaidojuši vairāki faktori. Tie varētu sniegties no reliģiskas pārliecības līdz pilsoņa pienākuma sajūtām. Ir dažādi motīvi naudas un citu resursu atlikšanai sāņus, lai veltītu tos labdarībai, un tie ir:

- gandarījums, ko sniedz palīdzēšana cilvēkiem;
- vēlme kļūt populāram, tajā pašā laikā radot būtiskas pārmaiņas;
- vēlme sludināt uzskatu kopumu vai filozofiju;
- memoriāla izveidošana draugam vai mīļotajam cilvēkam;
- atlīdzināšana sabiedrībai, kas atbalstīja;
- nodokļu atvieglojumi.

Jūsu organizācija var strādāt ar individuāliem filantropiem, lai palīdzētu viņiem padarīt filantropiju par neatņemamu viņu dzīves sastāvdaļu. Ir pieejami vairāki mehānismi, caur kuriem bagāts indivīds var ziedot labdarības mērķiem. Viens no tiem ir tieša finansiāla atbalsta piešķiršana, parasti granta formā labdarības organizācijai, kas priecāsies par dāvinājumu un izmantos to savām aktivitātēm. Cita pieeja ir fonda izveidošana. Abas šīs atšķirīgās pieejas kalpo dažādiem mērķiem. Piemēram, veidojot fondu, tā finansētājs slieksies domāt ilgtermiņā: objekts ir fonds, kas kļūs par neatkarīgu vienību un pārdzīvos dibinātāju, turpinot darbu, ko tie sāka.



Individuāli filantropi bieži vēršas pie pieredzējušiem fondiem, lai uzzinātu par sabiedrības vajadzībām un labāku praksi, kā arī kļūmēm, no kurām jāizvairās. Daudzi fondi saņem lūgumus no jauniem ziedotājiem, kuri ir tikko sākuši vai gatavojas atklāt savu fondu. Neskatoties uz to, tikai daži fondi ir adekvāti aprīkoti, lai varētu atbildēt. Skaidrs, ka daudzi individuāli filantropi nezina, kā labāk sasniegt labdarības mērķus. Viņi šaubās, vai viņu dāvinājumiem tiešām ir nozīme un vai grupas, kuras tie atbalsta, labi izmanto piešķirtos līdzekļus. Citi pauž bažas, ka dāvanu došana gluži nesniedz gandarījumu.

Ir būtiski apzināties, ka daudzi individuāli filantropi savas biznesa pieredzes dēļ ir ļoti praktiski. Viņiem ziedojums ir gan uzticēšanās akts, gan nopietns ilgtermiņa ieguldījums. Viņu ziedojumiem arvien vairāk ir arī ārzonu un globāla dimensija. Turklāt šie individuālie filantropi bieži vien sevi redz kā grantu piešķirējus, nevis vecā kaluma filantropus.

Lielākā problēma ir atrast individuālos filantropus, jo nav informācijas, kur viņi darbojas. Pretēji fondiem, viņi neizdod ikgadējus pārskatus, piešķirto grantu sarakstus vai projektu pieteikšanas vadlinijas.

Viens no risinājumiem ir iegūt ikgadējus pārskatus un projektu pārskatus no organizācijām, kas aktīvi darbojas jums līdzīgā jomā.

Vairums individuālo filantropu atbalstīs projektus, kurus plāno realizēt apdzīvotā teritorijā, kur viņi dzīvo vai no kurienes viņi ir nākuši. Lai viņus identificētu, ir lietderīgi domāt lokāli. Šeit jums varētu izlidzēt vietējās, reģionālās un nacionālās avīzes. Līdzās tam ir arī žurnāli, kas mērķē uz bagāto auditoriju. Lielākās grūtības pēc potenciālo ziedotāju atklāšanas ir atrast veidu, kā ar tiem sazināties - adreses parasti nav norādītas.

Ņemot vērā, ka individuālie filantropi nav tā organizēti kā fondi, nav arī noteiktu nosacījumu, kā tiem tuvoties. Tomēr lielākā daļa no ieteikumiem, kā piekļūt fondiem un korporatīviem sponsoriem, attiecas arī uz indivīdiem. Jums iesaka - nelūdziet un esiet entuziasti. Jūs nelūdziet naudu, bet pārdodiet projektu, ideju.

Jebkurā gadījumā jums būs jānodibina personiski kontakti un jābūt pārliecinošiem un neatlaidīgiem. Individuāli filantropi atbalsta cilvēkus tāpat kā labas idejas. Ja viņi jūt, ka jums ir vajadzīgie cilvēki projekta realizēšanai, viņi ticamāk atbalstīs jūsu organizāciju caur šo projektu. Tas tad arī varētu būt sākums ilglaicīgām attiecībām starp finansētāju un jūsu organizāciju.

